



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.008.05.2021

**Pan
Miroslaw Aleksandrowicz
Prezes Zarządu
Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego
„Lubinpex” Sp. z o.o.**

Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe
„Lubinpex” Sp. z o.o.
ul. Księcia Ludwika I 1
59-300 Lubin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/101 – „Funkcjonowanie Krajowego Funduszu Szkoleniowego”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Lubinpex” Sp. z o.o. ¹ ul. Księcia Ludwika I 1, 59-300 Lubin (dalej: „Spółka” lub „Lubinpex”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mirosław Aleksandrowicz – Prezes Zarządu Spółki, od 2 listopada 2018 r. (dalej: „Prezes Zarządu”)
Zakres przedmiotowy kontroli	Prawidłowość wydatkowania środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2021 do czasu zakończenia czynności kontrolnych ² , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Zdzisław Błauciak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/65/2021 z dnia 13 kwietnia 2021 r. (akta kontroli str. 1-7, 27-31, 36-40)

¹ Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Lubinpex” Sp. z o.o. wchodzi w skład Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. (dalej: „KGHM”).

² 12 maja 2021 r.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm.; dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Spółka, co do zasady, prawidłowo wydatkowała otrzymane z Krajowego Funduszu Szkoleniowego (dalej: KFS) środki w ramach realizacji umowy na finansowanie działań obejmujących kształcenie ustawiczne, zawartej z Powiatowym Urzędem Pracy w Głogowie (dalej: PUP) w dniu 23 października 2019 r. Skontrolowane zadanie wynikało z rzeczywistych potrzeb szkoleniowych Spółki, a dane wykazane we wniosku złożonym do PUP, stanowiącym podstawę do uzyskania dofinansowania, były zgodne ze stanem faktycznym.

Niemniej Spółka nie ustrzegła się nieprawidłowości dotyczących realizacji i rozliczenia umowy z PUP, które polegały na tym, że: [1] Spółka nie zawarła z dziewięcioma pracownikami umów określających prawa i obowiązki stron przed rozpoczęciem finansowania szkoleń środkami KFS, co stanowiło naruszenie art. 69b ust. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*⁵; [2] treść zawartych przez Spółkę ze szkolonymi pracownikami umów określających prawa i obowiązki stron nie odpowiadała wymogom art. 69b ust. 4 ustawy o *promocji zatrudnienia*, tj. nie zawierały regulacji dotyczących obowiązku zwrotu przez pracownika kosztów szkolenia w części finansowanej z KFS; [3] Spółka nie dopełniła wynikającego z umowy z PUP obowiązku poinformowania PUP o nieprzystąpieniu do kursów dwóch zgłoszonych do dofinansowania z KFS pracowników w wymaganym terminie siedmiu dni od powzięcia informacji o tym stanie (informację taką złożyła dopiero w dniu zakończenia rzeczonych kursów, tj. po 86 dniach od rozpoczęcia ich realizacji); [4] Spółka dokonała nieprawidłowego rozliczenia ww. umowy, wskutek czego w dniu 9 lutego 2020 r. dokonała zwrotu środków KFS do PUP w kwocie zawyżonej o 6 342,24 zł.

III. Opis stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. Lubinpex prowadził działalność na terenie czterech powiatów, tj. lubińskiego, głogowskiego, polkowickiego i legnickiego. Spółka zarządzała placówkami gastronomicznymi zlokalizowanymi na terenie zakładów górniczych i hut miedzi funkcjonujących w ramach KGHM oraz innych podmiotów prowadzących działalność w obrębie Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A.⁶. Spółka była także właścicielem sieci restauracji oraz hotelu. Według stanu na dzień 15 kwietnia 2021 r. zatrudniała 371 osób.

(akta kontroli str. 3-45, 388-395)

W ramach umów zawartych z powiatowymi urzędami pracy właściwymi dla obszaru działania Spółki, na kształcenie ustawiczne łącznie 42 pracowników w kontrolowanym okresie Spółka wydatkowała łącznie 161 118,13 zł. Wydatki te sfinansowano środkami z KFS w kwocie 109 803,50 zł (68,2%) oraz środkami własnymi w wysokości 51 314,63 zł (31,8%), w tym:

[1] w 2019 r. wydatki w łącznej wysokości 81 718,13 zł sfinansowane zostały środkami KFS w kwocie 46 283,50 zł (tj. 56,6%) i środkami własnymi w wysokości 35 434,63 zł (tj. 43,4%)⁷;

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 1100, ze zm.; dalej: ustawa o *promocji zatrudnienia*.

⁶ Działalność prowadzona w pomieszczeniach zleciodawców.

⁷ Wydatki te dotyczyły udziału dziewięciu pracowników Spółki w kursach gastronomicznych i kucharskich zrealizowanych w ramach umowy zawartej z PUP w dniu 23 października 2019 r., ze zm.

[2] w 2020 r. wydatki w łącznej wysokości 75 000 zł sfinansowane zostały w kwocie 60 000 zł (80%) środkami KFS i w wysokości 15 000 zł (20%) środkami własnymi⁸;

[3] w 2021 r. wydatki w łącznej wysokości 4 400 zł sfinansowane zostały w kwocie 3 520 zł (80%) środkami KFS i w wysokości 880 zł (20%) środkami własnymi Spółki⁹.

Prawidłowość wykorzystania środków KFS zbadano na podstawie realizacji sześciu kursów gotowania i gastronomii w ramach umowy na finansowanie działań obejmujących kształcenie ustawiczne zawartej z PUP w dniu 23 października 2019 r. (dalej: „umowa z PUP” lub „umowa na środki KFS”). Wydatkowane w ramach tej umowy środki KFS w wysokości 46 283,50 zł stanowiły 42,2% środków KFS ogółem wykorzystanych przez Spółkę w okresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 3-45, 388-396)

2. W dniu 4 października 2019 r. Spółka wystąpiła do PUP z wnioskiem o przyznanie środków KFS na sfinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego 11 pracowników w ramach priorytetów Rady Rynku Pracy ustalonych na 2019 r.¹⁰ (dalej: „wniosek o środki KFS”). Wniosek ten zawierał elementy określone w § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. *w sprawie przyznawania środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego*¹¹ (dalej: „rozporządzenie ws. KFS”).

Zgodnie z wnioskiem o środki KFS:

[1] Spółka występowała o przyznanie środków KFS w wysokości 97 760 zł, na sfinansowanie 80% kosztów kształcenia ustawicznego (wynoszących ogółem 122 200 zł) 11 pracowników, zatrudnionych na stanowiskach: szefa kuchni – pięć osób, zastępcy szefa kuchni – pięć osób i kucharza – jedna osoba;

[2] kształcenie obejmować miało sześć kursów z zakresu gotowania i gastronomii¹² zorganizowanych dla dwóch grup szkoleniowych w wymiarze 104 godzin;

[3] koszt kształcenia jednego uczestnika w grupie pierwszej (szczęściu pracowników) wynosić miał 10 400 zł, w tym dofinansowanie z KFS 8 320 zł (80%), a w grupie drugiej (pięciu pracowników) – 11 960 zł, w tym dofinansowanie z KFS 9 568 zł (80%);

[3] realizację kursów przewidziano na okres od 21 października 2019 r. do 15 grudnia 2019 r.;

[4] wnioskowany zakres kształcenia wynikał z potrzeb Spółki i był uwzględniony w planie szkoleń Spółki na 2019 r.¹³;

[5] wybór realizatora usługi kształcenia ustawicznego (dalej: „realizator szkolenia”) został prawidłowo uzasadniony w odniesieniu do ceny usługi szkoleniowej.

⁸ Wydatki te dotyczyły kształcenia ustawicznego 32 pracowników, w ramach dwóch umów zawartych z Powiatowym Urzędem Pracy w Polkowicach w dniu 3 czerwca 2020 r., z czego: [a] 66 600 zł (w tym środki KFS – 53 280 zł i środki własne – 13 320 zł) przeznaczono na kształcenie 14 pracowników centrum logistycznego i kierowników stołówek produkcyjnych w zakresie „Lean Management jako narzędzie usprawniające proces produkcji”, a [b] 8 400 zł (w tym środki KFS – 6 720 zł i środki własne – 1 680 zł) przeznaczono na kształcenie 18 pracowników bufetów i wydawalni w zakresie obsługi kas rejestrujących i terminali płatniczych.

⁹ Wydatki te dotyczyły udziału pracownika Działu Inwestycji Spółki w studiach podyplomowych z zakresu zarządzania projektami budowlanymi. Zgodnie umową na dofinansowanie tego szkolenia zawartą z Powiatowym Urzędem Pracy w Lubinie w dniu 10 marca 2021 r. studia zostaną zrealizowane w okresie od 13 marca 2021 r. do 31 stycznia 2022 r.

¹⁰ Tj. wsparcie kształcenia ustawicznego osób: [1] które nie posiadają świadectwa dojrzałości – dziewięciu pracowników, [2] po 45 roku życia – dwóch pracowników.

¹¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 117.

¹² W tym: [1] kurs gotowania „Potrawy z różnych kuchni regionalnych Polski” – 16 godzin; [2] kurs gastronomiczny „Przygotowanie steków” – 8 godzin; [3] kurs gastronomiczny „Przygotowanie deserów oraz ich dekorowanie” – 16 godzin; [4] kurs gotowania „Potrawy kuchni staropolskiej” – 16 godzin; [5] kurs gastronomiczny „Kuchnia bankietowa” – 16 godzin; [6] kurs gotowania „Kuchnia włoska” – 32 godziny.

¹³ Według prognozy zapotrzebowania na zawody w Powiecie Lubińskim na 2019 r. występował „duży deficyt” w przypadku zawodu kucharza i szefa kuchni.

We wniosku o środki KFS zawarto porównanie ceny kształcenia jednego uczestnika kursów przez wybranego realizatora szkolenia z ceną szkolenia w podobnym zakresie oferowaną przez inne podmioty. Porównanie to dla wszystkich wnioskowanych do dofinansowania z KFS kursów kształtowało się korzystnie dla wybranego realizatora szkolenia. Przykładowo za realizację kursu gotowania „Potrawy kuchni staropolskiej” zaproponował on cenę 1 600 zł i 1 840 zł za osobę (dla grupy odpowiednio sześciu i pięciu pracowników), w sytuacji, gdy ceny dwóch porównywanych ofert innych podmiotów szkoleniowych wynosiły 1 950 zł i 3 800 zł za osobę. W przypadku kursu gotowania „Kuchnia włoska” (33 godziny dydaktyczne) cena wybranego realizatora szkolenia wyniosła odpowiednio 3 200 zł i 3 680 zł, a ceny porównywanych ofert 3 000 zł (za 26 godzin dydaktycznych) i 1 950 zł (16 godzin dydaktycznych).

Wskazany we wniosku realizator szkolenia był wpisany do Rejestru Instytucji Szkoleniowych Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy i CEIDG¹⁴ oraz posiadał Certyfikat Jakości SUS 2.0 Standard Usług Szkoleniowo-Rozwojowych Polskiej Izby Firm Szkoleniowych.

W załączeniu do wniosku o środki KFS, zgodnie z wymogami § 5 ust. 2 *rozporządzenia ws. KFS*, Lubinpex przekazał m.in. oświadczenie o otrzymaniu pomocy *de minimis* w okresie ostatnich trzech lat przed dniem złożenia wniosku¹⁵.

(akta kontroli str. 27-35, 55-177, 178-205, 429-436)

Wniosek Spółki o środki KFS sporządził nieodpłatnie wskazany w nim realizator szkolenia. Zgodnie z warunkami umowy zawartej pomiędzy Spółką a realizatorem szkolenia w dniu 27 września 2019 r.¹⁶, warunkiem nieodpłatnego sporządzenia wniosku o środki KFS było wykonanie przez realizatora szkolenia dofinansowanych z KFS kursów. W przeciwnym przypadku, za przygotowanie wniosku o środki KFS Spółka była zobowiązana zapłacić realizatorowi szkolenia wynagrodzenie w kwocie 2 000 zł brutto.

Potrzeby szkoleniowe Spółki zostały określone w *Planie Szkoleniowym na rok 2019* i przekazane podmiotowi sporządzającemu wniosek o środki KFS oraz uwzględnione w tym wniosku.

(akta kontroli str. 46-54, 420-421, 423-425)

Pismem z dnia 15 października 2019 r. PUP poinformował Lubinpex o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o środki KFS na szkolenie 11 pracowników Spółki w kwocie 65 374,50 zł, tj. niższej o 32 385,50 zł (o 33,1%) od wnioskowanej.

W dniu 23 października 2019 r. Spółka zawarła z PUP umowę na finansowanie działań obejmujących kształcenie ustawiczne. Postanowienia tej umowy¹⁷ wskazywały m.in., że:

[1] PUP zobowiązywał się do sfinansowania Spółce ze środków KFS działania obejmującego kształcenie ustawiczne 11 pracowników w wysokości 65 374,50 zł (80% kosztów kształcenia¹⁸); przyznane środki KFS stanowiły pomoc *de minimis* (o wartości 65 374,50 zł / 15 282,27 euro)¹⁹;

¹⁴ Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej.

¹⁵ Tj. w okresie obejmującym bieżący rok podatkowy i poprzedzające go dwa lata podatkowe. Wykazana w tym oświadczeniu pomoc *de minimis* w wysokości 696 242,92 zł (162 996,11 euro) dotyczyła wartości tej pomocy pozyskanej przez KGHM.

¹⁶ Przedmiotem tejże umowy było przygotowanie wniosku o dofinansowania kształcenia ustawicznego ze środków KFS oraz realizacja kursów / szkoleń objętych ww. wnioskiem, na które Spółka otrzymała dofinansowanie.

¹⁷ Z uwzględnieniem aneksu nr 1 z dnia 9 grudnia 2019 r.

¹⁸ Pracodawca był zobowiązany do wniesienia wkładu własnego wynoszącego 20% kosztów kształcenia.

¹⁹ W dniu 23 października 2019 r. Dyrektor PUP wydał Spółce zaświadczenie nr 381/JKo/2019 o udzielonej pomocy *de minimis* w związku z przyznaniem środków KFS.

[2] Spółka została zobowiązana m.in. do powiadamiania PUP o każdej zmianie okoliczności mających wpływ na realizację umowy, w terminie siedmiu dni od dnia ich zaistnienia (§ 5 pkt 3).

Pismem z dnia 31 października 2019 r. Prezes Zarządu poinformował PUP²⁰, że w porozumieniu z realizatorem szkolenia, w ramach przyznanych środków z KFS, przeprowadzone zostanie szkolenie 11 pracowników o łącznym koszcie realizacji 81 718,13 zł. Przy czym szkolenia zrealizowane zostaną w niższym wymiarze zajęć, bowiem po 70 godzin dla każdej grupy²¹. Tym samym koszt przeszkolenia jednego uczestnika w grupie pierwszej (sześciuosobowej) wyniesie 6 959,67 zł (w tym środki KFS – 5 567,74 zł), a w grupie drugiej (pięciuosobowej) 7 992,03 zł (w tym środki KFS – 6 393,62 zł). Szkolenie rozpocznie się w 2019 r. i zakończy najpóźniej w I kwartale 2020 r.

W dniu 14 listopada 2019 r. PUP zaakceptował wskazane wyżej warunki realizacji szkolenia. Jak wskazał Prezes Zarządu, PUP nie wnosił o sporządzenie korekty (aktualizacji) wniosku o środki KFS.

(akta kontroli str. 56-58, 206-216, 419, 421, 425, 460-461)

Pismem z dnia 20 listopada 2019 r., tj. w terminie wypełniającym dyspozycję § 4 ust. 1 umowy z PUP²², Spółka wystąpiła z wnioskiem o wypłatę środków KFS. Wnioskowane środki w wysokości 65 374,50 zł wpłynęły na rachunek Lubinpex w dniu 29 listopada 2019 r.

(akta kontroli str. 219-222)

3. W dniu 18 listopada 2019 r. Spółka zawarła z realizatorem szkolenia umowę na przeprowadzenie kursów²³. Postanowienia umowy wraz z aneksami²⁴ stanowiły m.in., że:

[1] przedmiotem umowy było przeprowadzenie dla 11 uczestników łącznie sześciu kursów gotowania i gastronomicznych, w dwóch grupach, po 70 godzin szkoleniowych dla każdej z grup;

[2] łączne wynagrodzenie za realizację szkolenia wyniesie 81 718,13 zł, w tym środki KFS w wysokości 65 374,50 zł;

[3] szkolenie będzie realizowane od IV kwartału 2019 r. do II kwartału 2020 r.

Zapłaty za przeprowadzenie kursów w łącznej kwocie 81 718,13 zł Lubinpex dokonał w dwóch transzach²⁵, tj. w dniu 16 grudnia 2019 r. – 65 374,50 zł i w dniu 30 grudnia 2019 r. – 16 343,63 zł na podstawie faktury nr 154/2019 realizatora szkolenia z dnia 3 grudnia 2019 r.²⁶. Tym samym środki KFS (65 374,50 zł) zostały wydatkowane w terminie spełniającym wymogi umowy z PUP²⁷.

(akta kontroli str. 226-227, 233-245, 340-347)

4. Kursy szkoleniowe (dla obu grup uczestników) zostały przeprowadzone w pomieszczeniach udostępnionych przez Spółkę w dniu 9 grudnia 2019 r. (część teoretyczna) i w okresie od 10 lutego 2020 r. do 4 marca 2020 r. (część praktyczna), tj. zgodnie z harmonogramem szkoleń. W zajęciach tych, od początku ich realizacji, uczestniczyło dziewięciu z 11 pracowników zgłoszonych do szkolenia²⁸, w tym sześciu w ramach grupy pierwszej i trzech w ramach grupy drugiej. Do kursów nie przystąpiły dwie osoby zatrudnione na czas określony na stanowisku kucharza i zastępcy szefa kuchni. W przypadku jednej z tych osób rozwiązanie umowy

²⁰ Pismo wysłane do PUP za pośrednictwem poczty elektronicznej w dniu 5 listopada 2019 r.

²¹ Pierwotnie, tj. we wniosku o środki KFS, zakładano realizację 104 godzin szkoleniowych dla każdej grupy.

²² Tj. nie później niż do dnia 23 listopada 2019 r.

²³ Umowa na realizację kursów dofinansowanych ze środków KFS na rok 2019.

²⁴ Aneks nr 1 z dnia 9 grudnia 2019 r., aneks nr 2 z dnia 19 grudnia 2019 r.

²⁵ Tj. zgodnie z umową z PUP.

²⁶ Z uwzględnieniem faktury korygującej nr 4/2019 z dnia 9 grudnia 2019 r.

²⁷ Nie później niż do 16 grudnia 2019 r. (§ 3 ust. 2 umowy z PUP).

²⁸ Wykazanych we wniosku Spółki o środki KFS i w załączniku nr 1 do umowy z PUP.

o pracę nastąpiło z dniem 31 stycznia 2020 r. w związku z upływem czasu na jaki umowa była zawarta²⁹. W przypadku drugiej osoby rozwiązanie umowy zawartej na czas określony (do dnia 31 października 2021 r.) nastąpiło z dniem 14 grudnia 2019 r., za wypowiedzeniem złożonym przez pracownika w dniu 29 listopada 2019 r.³⁰, tj. przed rozpoczęciem kursów.

Spółka nie poinformowała PUP o nieprzystąpieniu dwóch zgłoszonych pracowników do uczestnictwa w kursach w terminie siedmiu dni od rozpoczęcia szkolenia, określonym w § 5 pkt 3 umowy z PUP, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 246-267, 277-280, 290-293, 303-306, 316-319, 327-330, 350-369, 421, 425)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że w przypadku przedmiotowego szkolenia skierowanie pracowników do udziału w kursach nastąpiło z inicjatywy pracodawcy. Na etapie składania wniosku o środki KFS wytypowani pracownicy zostali poinformowani przez swoich przełożonych o wybranej tematyce szkoleń i pracodawca uzyskał ich ustną zgodę na udział w szkoleniach. Do kształcenia ustawicznego zakwalifikowano osoby zatrudnione na czas określony, albowiem pracodawca planował dalsze ich zatrudnienie.

Lubinpex nie posiadał dokumentacji potwierdzającej, że poinformował PUP o nieprzystąpieniu przez dwóch pracowników do kształcenia ustawicznego.

(akta kontroli str. 421-422, 424-427)

Pismem z dnia 4 marca 2020 r.³¹ Spółka poinformowała PUP, iż na podstawie § 5 pkt 5 lit. c umowy na środki KFS zwraca środki za nieukończenie kształcenia ustawicznego przez dwóch pracowników (tj. z powodu nieprzystąpienia do udziału w kursach) w łącznej wysokości 19 136 zł, tj. 9 568 zł za każdą osobę. Przelewu tych środków na rachunek PUP dokonano w dniu 9 marca 2020 r.

Wartość zwrotu środków KFS na szkolenie tych pracowników³² obliczona została niezgodnie z § 5 pkt 5 lit. c umowy z PUP, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W dniu 10 marca 2020 r. Lubinpex zawarł z PUP aneks nr 2 do umowy na środki KFS, w którym dostosowano jej warunki do rzeczywistej realizacji zakończonych już kursów, uwzględniając mniejszą liczbę uczestników i dokonany przez Spółkę zwrot środków KFS. W aneksie tym określono, że PUP zobowiązuje się sfinansować pracodawcy ze środków KFS szkolenie dla dziewięciu pracowników w wysokości 46 238,50 zł.

(akta kontroli str. 229-232, 400, 460)

Spółka rozliczyła realizację zawartej z PUP umowy na środki KFS w wymaganym terminie. W dniu 9 marca 2020 r., tj. pięć dni po zakończeniu kształcenia ustawicznego³³, przedłożyła do PUP wszystkie wykazane w § 5 pkt 2 umowy na środki KFS dokumenty i oświadczenia.

(akta kontroli: 224-225, 268-276, 281-289, 294-302, 307-315, 320-326, 331-347, 397-399)

Pismem z dnia 7 lipca 2021 r. PUP poinformował Spółkę, że po sprawdzeniu prawidłowości wykonania umowy na środki z KFS, umowa ta wygasła i tym samym strony nie mają w stosunku do siebie żadnych roszczeń.

(akta kontroli str. 401)

²⁹ Przed upływem okresu obowiązywania umowy pracownik przebywał na długotrwałym zwolnieniu lekarskim.

³⁰ Na podstawie art. 30 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. *Kodeks pracy* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320, ze zm.); dalej: *Kodeks pracy*.

³¹ Tj. w dniu zakończenia realizacji kursów.

³² Zakwalifikowanych do drugiej grupy szkoleniowej.

³³ Zgodnie z § 5 pkt 2 umowy z PUP, pracodawca zobligowany był do rozliczenia się z przyznanymi środkami KFS – poprzez przedłożenie w PUP wymaganych dokumentów – w terminie 30 dni po zakończeniu ostatniej formy działania obejmującego kształcenie ustawiczne.

5. Finasowanie badanego szkolenia realizowane było zgodnie z art. 69b ust. 1 ustawy o *promocji zatrudnienia*. Pozyskane przez Spółkę środki KFS w wysokości 46 238,50 zł stanowiły 56,6% łącznych kosztów szkolenia dziewięciu pracowników (81 718,13 zł), tj. średnio po 5 137,60 zł na jedną osobę, nie więcej niż 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika szkolenia³⁴.

(akta kontroli str. 397-399, 402)

6. W dniu 6 lutego 2020 r. z dziewięcioma uczestnikami kursów Spółka zawarła umowy o kształcenie ustawiczne pracownika (dalej: umowy lojalnościowe). Uczestnicy kursów zostali zobligowani do zwrotu kosztów kształcenia poniesionych przez pracodawcę w przypadku:

[1] nieukończenia tego kształcenia z powodu rozwiązania przez pracownika umowy o pracę lub rozwiązania z nim umowy o pracę na podstawie art. 52 *Kodeksu pracy*;

[2] nieprzepracowania u pracodawcy 24 miesięcy, licząc od daty ukończenia kształcenia ustawicznego³⁵.

Na podstawie umów lojalnościowych zobowiązano szkolonych pracowników Spółki do zwrotu kosztów kształcenia poniesionych przez pracodawcę jedynie do wysokości wkładu własnego Spółki, tj. z naruszeniem § 5 pkt 6 umowy z PUP, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 233, 340-347, 370, 387)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że PUP nie przeprowadzał w Spółce kontroli w zakresie realizacji badanej umowy na finansowanie działań obejmujących kształcenie ustawiczne oraz nie żądał przedłożenia umów lojalnościowych zawartych przez pracodawcę z pracownikami uczestniczącymi w tym kształceniu. PUP nie opracował wzoru takiej umowy, pozostawiając jej opracowanie w gestii pracodawcy.

(akta kontroli str. 421-422, 426-427)

7. Spośród dziewięciu pracowników, którzy ukończyli badane szkolenie, ośmiu³⁶ nadal było zatrudnionych w Spółce. W przypadku jednej osoby, która ukończyła szkolenie³⁷, rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z dniem 30 września 2020 r., tj. po upływie sześciu miesięcy i 24 dni od zakończenia szkolenia, na podstawie art. 30 § 1 pkt 1 *Kodeksu pracy* (na mocy porozumienia stron). Postanowienia umowy z PUP i umowy lojalnościowej nie obowiązywały pracownika do zwrotu kosztów kształcenia poniesionych przez pracodawcę w przypadku rozwiązania umowy o pracę w ww. trybie.

(akta kontroli str. 329, 337, 350-352, 363-366, 370-371)

8. Badanie ankietowe ośmiu przeszkolonych pracowników wykazało m.in., że: [1] wszyscy ankietowani wykorzystywali nowe kwalifikacje na obecnym stanowisku pracy, w tym: często – pięć osób, bardzo często – trzy osoby; [2] wzięcie udziału w badanym szkoleniu wpłynęło pozytywnie na sferę zawodową i osobistą wszystkich ankietowanych.

(akta kontroli str. 403-418)

³⁴ W dniu zawarcia umowy z PUP przeciętne wynagrodzenie wynosiło 4 932,59 zł (Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale 2019 r. /M.P. poz. 1072/).

³⁵ Przy czym zwrot kosztów, w wysokości proporcjonalnej do okresu zatrudnienia po zakończeniu nauki, obowiązywał jeżeli: a) pracodawca rozwiąże stosunek pracy bez wypowiedzenia z jego winy w tym okresie; b) pracownik rozwiąże stosunek pracy za wypowiedzeniem, za wyjątkiem wypowiedzenia umowy o pracę z przyczyn określonych w art. 94³ *Kodeksu pracy*; c) pracownik rozwiąże stosunek bez wypowiedzenia na podstawie art. 55 lub art. 94³ *Kodeksu pracy*, mimo braku przyczyn określonych w tych przepisach.

³⁶ Według stanu na dzień 20 kwietnia 2021 r.

³⁷ Pracownik zatrudniony na stanowisku zastępcy szefa kuchni.

9. W okresie objętym kontrolą Spółka nie korzystała z konsultacji i poradnictwa dotyczącego KFS organizowanego przez Ministerstwo³⁸, Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy albo PUP. Nie korzystała również ze środków KFS na określenie potrzeb pracodawcy w zakresie kształcenia ustawicznego finansowanego ze środków KFS. Lubinpex pozyskiwał informacje z PUP na temat szkoleń zgodnych z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy oraz ustalonymi na dany rok priorytetami.

(akta kontroli str. 422, 428)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spółka nie dopełniła obowiązku terminowego poinformowania PUP o nieprzystąpieniu do kursów dwóch zgłoszonych do dofinansowania z KFS pracowników, tj. o okolicznościach mających wpływ na realizację umowy na środki KFS, w terminie siedmiu dni od ich zaistnienia. Obowiązek taki wynikał z § 5 pkt 3 zawartej z PUP umowy. Zajęcia w ramach kursów rozpoczęły się 9 grudnia 2019 r. (część teoretyczna) i prowadzone były w okresie od 10 lutego 2020 r. do 4 marca 2020 r. (część praktyczna). Natomiast informacja o braku uczestnictwa dwóch pracowników w tych kursach została przekazana do PUP dopiero w piśmie z dnia 4 marca 2020 r., tj. w dniu zakończenia kursów, a więc po 86 dniach od rozpoczęcia ich realizacji. Pismo to dotyczyło zwrotu niewykorzystanych z tego tytułu środków KFS.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że w wyniku przeoczenia Spółka nie poinformowała w sposób udokumentowany PUP o nieprzystąpieniu pracowników do kursów w wymaganym terminie. Wskazał przy tym na bieżące telefoniczne kontakty pracowników Spółki z PUP w kwestiach realizacji i rozliczenia umowy na środki KFS.

W ocenie NIK informacja w zakresie zmiany okoliczności dotyczących realizacji umowy na środki z KFS, podobnie jak postanowień samej umowy, powinna zostać przekazana do PUP przez osobę uprawnioną do działania w imieniu Spółki i odpowiednio udokumentowana. Tylko w takiej formie zapewnia ona bowiem rzetelność i przejrzystość działania konieczną przy wydatkowaniu środków publicznych.

(akta kontroli str. 228, 421, 425)

2. Spółka dokonała nieprawidłowego rozliczenia umowy na środki KFS, wskutek czego w dniu 9 lutego 2020 r. dokonała zwrotu środków KFS do PUP w kwocie zawyżonej o 6 342,24 zł. Pismem z dnia 4 marca 2020 r.³⁹ Spółka poinformowała PUP, iż na podstawie § 5 pkt 5 lit. c umowy na środki KFS, zwraca środki otrzymane na szkolenie dwóch pracowników, którzy nie przystąpili do udziału w kursach w łącznej wysokości 19 136 zł, tj. 9 568 zł za każdą osobę. Przelewu środków na rachunek PUP dokonano w dniu 9 marca 2020 r. Wysokość zwrotu środków KFS za szkolenie tych pracowników (zakwalifikowanych do drugiej grupy szkoleniowej) ustalona została nieprawidłowo, tj. według wartości wnioskowanego, a nie faktycznie otrzymanego dofinansowania. Niższa kwota przyznanych Spółce środków KFS i wynikająca z niej zmiana warunków realizacji kursów w zakresie obniżenia liczby godzin szkoleniowych (zaakceptowana przez PUP w dniu 14 listopada 2019 r.) spowodowała obniżenie wysokości środków dofinansowania przypadającej na jednego uczestnika do kwoty 6 393,62 zł, tj. o 3 174,38 zł w stosunku do wysokości wnioskowanego dofinansowania.

³⁸ Urząd obsługujący ministra właściwego ds. pracy.

³⁹ Tj. z dnia zakończenia realizacji kursów.

Zgodnie § 5 pkt 5 lit. c umowy z PUP w przypadku nieukończenia kształcenia ustawicznego pracownika z powodu rozwiązania przez niego umowy o pracę lub rozwiązania z nim umowy o pracę na podstawie art. 52 *Kodeksu pracy* pracodawca był zobowiązany do zwrotu środków KFS otrzymanych na kształcenie tego pracownika wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wypłaty ich przez PUP. W analizowanym przypadku odsetki ustawowe od właściwie ustalonych środków KFS przekazanych na jednego pracownika wyniosły 3,17 zł⁴⁰.

Wskutek nieprawidłowego wyliczenia, Spółka w dniu 9 marca 2020r. dokonała zwrotu środków KFS za dwóch pracowników w kwocie zawyżonej o 6 342,42 zł⁴¹.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że Spółka dokonała zwrotu środków KFS za dwóch pracowników, którzy nie przystąpili do szkolenia ustawicznego, w wysokości uprzednio uzgodnionej i ostatecznie zaakceptowanej przez PUP.

(akta kontroli str. 228, 421, 425)

3. Spółka nie zawarła z dziewięcioma pracownikami umów określających prawa i obowiązki stron przed rozpoczęciem finansowania szkoleń środkami KFS w ramach umowy z PUP, co stanowiło naruszenie art. 69b ust. 3 ustawy o *promocji zatrudnienia*. W dniu 6 lutego 2020 r. Spółka zawarła umowy lojalnościowe z dziewięcioma uczestnikami kursów dofinansowanych z KFS. Natomiast umowa z realizatorem tego szkolenia zawarta została 18 listopada 2019 r., szkolenia rozpoczęto 9 grudnia 2019 r., a zapłaty za jej realizację dokonano 16 i 30 grudnia 2019 r. Prezes Zarządu wyjaśnił, że w zawartej umowie z PUP brak jest jednoznacznych uregulowań co do terminu zawarcia umowy szkoleniowej z pracownikiem.

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że art. 69b ust. 3 ustawy o *promocji zatrudnienia* stanowi o obowiązku pracodawcy zawarcia umowy określającej prawa i obowiązki stron z pracownikiem, któremu zostaną sfinansowane koszty kształcenia ustawicznego. Użyty w tym przepisie zwrot „zostaną sfinansowane” przesądza o tym, że zawarcie umowy z pracownikiem winno nastąpić przed sfinansowaniem przez pracodawcę kosztów szkolenia ze środków KFS.

(akta kontroli str. 233, 340-347, 370-387)

4. Treść zawartych z pracownikami umów lojalnościowych nie odpowiadała wymogom art. 69b ust. 4 ustawy o *promocji zatrudnienia* w zakresie zwrotu przez pracownika kosztów szkolenia w części finansowanej ze środków KFS. Na podstawie umów lojalnościowych zawartych z pracownikami w dniu 6 lutego 2020 r. uczestnicy kursów, w razie ich nieukończenia, zostali zobligowani do zwrotu kosztów kształcenia jedynie do wysokości wkładu własnego Spółki.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że umowa lojalnościowa zawierana z pracownikiem określa prawa i obowiązki stron, pozostawiając te zagadnienia w gestii pracodawcy. Zdaniem Prezesa Zarządu również przepisy ustawy o *promocji zatrudnienia* nie regulują tych kwestii.

NIK wskazuje, że zgodnie z art. 69b ust. 4 ustawy o *promocji zatrudnienia* umowa z pracownikiem powinna określać zasady zwrotu całości kosztów szkolenia poniesionych przez pracodawcę (zarówno finansowanych ze środków własnych, jak i KFS). Wskazany przepis ustawy stanowi bowiem o tym, że pracownik, który nie ukończył kształcenia ustawicznego finansowanego ze środków KFS z powodu rozwiązania przez niego umowy o pracę lub rozwiązania z nim umowy o pracę na

⁴⁰ [6 393,62 zł x 5%] : 101 dni (data wypłaty środków przez PUP – 29 listopada 2019 r., data zwrotu środków przez Spółkę – 9 marca 2020 r. /różnica 101 dni/; odsetki ustawowe obowiązujące od 1 stycznia 2016 r. do 17 marca 2020 r. – 5% w stosunku rocznym).

⁴¹ 19 136 zł – [(6 393,62 zł + 3,17 zł) x 2].

podstawie art. 52 *Kodeksu pracy*, jest obowiązany do zwrotu pracodawcy poniesionych kosztów. Nie ogranicza zatem konieczności zwrotu środków do części pochodzącej ze środków pracodawcy. Dodać przy tym należy, że swoboda stron umowy nie może prowadzić do naruszenia przepisów prawa powszechnie obowiązującego, do których zalicza się przywołany przepis ustawy o *promocji zatrudnienia*.

(akta kontroli str. 233, 340-347, 370-387)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Poinformowanie PUP o nieprawidłowości związanej z ostatecznym rozliczeniem umowy na środki KFS, celem doprowadzenia do jej rozliczenia zgodnego z warunkami rzeczzonej umowy.
2. Terminowe powiadamianie PUP o każdej zmianie okoliczności mających wpływ na realizację umów na finansowanie z KFS działań obejmujących kształcenie ustawiczne.
3. Zawieranie umów lojalnościowych z pracownikami, którym zostaną sfinansowane koszty kształcenia ustawicznego ze środków KFS:
 - a) przed rozpoczęciem finansowania szkolenia ze środków KFS,
 - b) uwzględniających postanowienia odnoszące się do zwrotu całości kosztów tego kształcenia w przypadku, gdy pracownik nie ukończył kształcenia ustawicznego z powodu rozwiązania przez niego umowy o pracę lub rozwiązania z nim umowy o pracę na podstawie art. 52 *Kodeksu pracy*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, lipca 2021 r.

Kontroler
Zdzisław Błauciak
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
p.o. Dyrektor
Marcin Kaliński

.....
podpis